

Kommunen ska bland annat investera i värmepumpar, värmelagring, solceller, vindturbiner samt en laddstation för elbilar vid skolan. Även äldreboendet Sommarängen ingår i projektet.
Foto: Christian Pleijel

Så ska Kökar minska energiförbrukningen

EU lägger 1,2 miljoner på projektet

Kökar kommun drar i gång ett unikt energiprojekt inom konceptet "bobarhet", som man tagit fram som ett alternativ till hållbarhet. EU ger 1,2 miljoner euro i stöd och Tekniska forskningscentralen i Helsingfors (YTT) tänker forska om projektet. - Vi ska göra mycket innovativa saker, säger kommunfullmäktiges ordförande Christian Pleijel.

Kommunstyrelsen i Kökar godkände under onsdagen att kommunen går in i projektet, som planerats under lång tid. Upprinnelsen var arbetet med kommunens hållbarhetsplan för tre år sedan. När man kommit halvvägs med den insåg man att upplägget inte skulle fungera för Kökar.

- Man mäter fel saker, säger Christian Pleijel. I stället har man på Kökar arbetat fram ett helt eget koncept som man kallar bobarhet (habilitabilitet) i stället för sustainability). Bobarhet handlar bland annat om tillgången till jobb, bostäder, skola, butik, hälsovård och om färjornas tidtabeller. - Vi gjorde en modell med 40 indikatorer och mätte oss enligt

dem. Vi blev förskräckta. Kökar var inte alls så bra som vi trodde och vi förstod varför skärgården avfolkas, säger Christian Pleijel. En sak som blev tydlig var hur mycket energi man gör av med. Det ska det nu blir ändring på. Tillsammans med Flexens gjordes en genomgång av Kökars energiförbrukning och energikällor. Man tog också fram en plan för en omställning till fossilfria bränslen.

Kommunen, Flexens och Tekniska forskningscentralen sökte pengar från EU-programmet Horizon 2020 för omställningen. Nu står det klart att man får drygt 1,2 miljoner euro i stöd för att göra om kommunens energisystem. - Vi är 235 människor så det är mycket pengar per person, säger Christian Pleijel.

Skolan och äldreboendet Ungefär halva summan går till Kökar kommun för investeringar i teknisk utrustning. Resten fördelas mellan Flexens, som sköter projektledningen, och Tekniska forskningscentralen som ska forska om projektet. - Vi ska göra mycket innovativa saker, säger Christian Pleijel. Upplägget för EU-stödet är att

Christian Pleijel.

"Vi räknar med att vi sparar 31.000 euro per år genom detta och att vi kommer att minska utsläppen med 70 ton koldioxidkvivalenter per år."

man får hundra procent stöd för avskrivningar under fyra år. Eftersom Kökar räknar med fem års avskrivningar går troligtvis landskapstyreningen in med investeringsstöd ur Paf-medel det femte året. - Det betyder att vi har hundraprocent finansiering, säger Christian Pleijel.

Nu återstår att upphandla utrustningen. Förhoppningen är att den största delen av projektet ska vara i gång efter hösten. I praktiken fokuserar man på skolan och äldreboendet Sommarängen. Skolan, som i dag värms med en 40 år gammal oljepanna, ska få solpaneler, värmepumpar, en ny typ av värmelager som laddas med sol- och vindel, vindkraft, samt ett smart styrsystem. - Vi vill att barnen i skolan ska lära sig hur ett smart energisystem fungerar. Det blir som ett speciallämne vid Kökar skola, säger Christian Pleijel. En laddstation för elbilar ingår också i projektet vid skolan.

Minskade utsläpp Äldreboendet får solpaneler, batterier och styrsystem. Här ska man även försöka integrera anläggningen med närliggande privata fastigheter. - Vi räknar med att vi sparar 31.000 euro per år genom detta och att vi kommer att minska utsläppen med 70 ton koldioxidkvivalenter per år. Samtidigt blir kommunen mer självförsörjande och självständig. - Det blir en framgång för hela Åland. Vi gör verklighet av satsningen Smart Energy Åland. Vad är det som gör ert projekt

så unikt att EU vill satsa 1,2 miljoner euro på det? - Det är för det första vår bobarhetsplan. Man tycker att vår plan är unik och välgjord. Vi har jobbat med den i två och ett halvt år, och halva befolkningen har varit involverad i arbetet. Vi vet vad vi gör och vad vi vill förändra. - Det andra som är unikt är att några av teknologierna är innovativa, till exempel liggande vindturbiner, värmelagret som är en slags jättelik termos och hopkopplingen mellan en kommunal anläggning och privata fastigheter. Kökar kommun ska anställa en projektledare, en projektekonom och en biträdande projektledare för projektet. Bobarhetsmodellen är föremål för en kurs vid Åbo Akademi med 32 deltagare från tolv europeiska länder i fem länder. En annan kurs planeras inom Erasmus-programmet. Önskemål om kurser har också kommit från olika länder. - Om coronan ebbat ut vill vi ordna kurser och studiebesök på Kökar, säger Christian Pleijel.